

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСИ»

(для слухачів другої вищої освіти спеціальності

7.03050401 – «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» і

7.03050901 – «Облік і аудит»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси» (для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» і 7.03050901 – «Облік і аудит») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Г. І. Базецька. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 16 с.

Укладач: Г. І. Базецька

Рецензент: зав. кафедри економіки підприємств міського господарства Харківської національної академії міського господарства, доктор економічних наук, проф. А. Є. Ачкасов

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджена з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рекомендована для студентів економічних спеціальностей.

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємств міського господарства, протокол № 12 від 07.06.2012 р.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	6
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	9
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни	9
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента	10
2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту	12
2.5. Методи та критерії оцінювання знань.....	12
2.6. Інформаційно-методичне забезпечення.....	14

ВСТУП

Курс «Фінанси» є базовим у системі підготовки фахівців безпосередньо в області фінансів, а також в інших областях економіки. Вивчення фундаментальних основ і базових категорій є неодмінною умовою в освоєнні фінансової сфери. Засвоєння теоретичних основ фінансових відносин створює базу для вивчення ряду інституціональних фінансових дисциплін, таких як «Оподаткування», «Бюджет і бюджетна система», «Фінанси підприємств», «Міжнародні фінанси», «Страховання» і т.д.

У даному курсі розкриваються теоретичні основи функціонування фінансів у матеріальному виробництві, а також у невиробничій сфері. Розглядається сутність загальнодержавних фінансів, їх функції і роль в економіці країни, склад фінансових ресурсів держави та їх розподіл у сучасних ринкових умовах. Важливе місце в курсі займає фінансова система країни. Велика увага приділяється фінансовій політиці держави, питанням оподаткування й організації бюджетів різних рівнів.

Фінанси розглядатимуться як у відносно спрощеній так і досить глобальній і одночасно глибинній формах. Тобто, побутове сприйняття фінансів зв'язане з грошовими відносинами і фінансовою діяльністю, що відображається в доходах і витратах окремих суб'єктів фінансових відносин. Глобалізація дає можливість створити цілісне представлення про фінанси і фінансову систему як про єдине ціле. Глибинне вивчення фінансів характеризує сутність відносин, що складаються в суспільстві в процесі руху вартості створеного ВВП. Цей рух відображається в грошових потоках, що циркулюють між окремими суб'єктами фінансових відносин і зв'язані з формуванням їх доходів і здійсненням витрат.

Таким чином, вивчення даної дисципліни формує в майбутніх фахівців систему поглядів і знань, що згодом допоможуть їм у вивченні різних економічних процесів.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета: надання фундаментальних знань з функціонування державних фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства. У результаті вивчення даного курсу студенти одержать загальне представлення про систему фінансових відносин, що склалися в даний час в Україні, що допоможе їм надалі вирішувати практичні задачі в цій сфері. Крім того, основні поняття даної дисципліни є базисом для вивчення подальших фінансових дисциплін.

Завданням цієї дисципліни є вивчення суті та характерних ознак фінансів, їх ролі й місця в економічній системі, засад фінансової політики держави і механізму її реалізації, сфер і ланок фінансової системи та їх взаємодії.

Предмет дисципліни: фінансові відносини, що виникають на різних рівнях економічної системи між державою, юридичними та фізичними особами.

Таблиця 1.1 – Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
<ol style="list-style-type: none"> 1. Макроекономіка; 2. Гроші та кредит.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фінанси підприємств; 2. Фінансове планування та прогнозування; 3. Фінансовий менеджмент; 4. Фінансове планування діяльності бюджетних установ; 5. Оподаткування.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль **ФІНАНСИ** (4,0 / 144)

ЗМ 1.1. Сутність та основи функціонування державних фінансів

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.
2. Генезис і еволюція фінансів.
3. Фінансове право і фінансова політика

ЗМ 1.2. Особливості функціонування фінансової системи України

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

4. Податки. Податкова система.
5. Бюджет. Бюджетна система.
6. Страхування. Страховий ринок.
7. Фінансовий ринок.
8. Фінанси суб'єктів господарювання.

9. Міжнародні фінанси.

ЗМ 1.3. Система управління фінансами

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

10. Фінансовий менеджмент.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень: Ураховувати основні економічні процеси у професійній діяльності.	Соціально-виробнича	Управлінська
Алгоритмічний рівень: Формувати й обробляти необхідну інформаційну базу щодо фінансової системи країни, бюджетного процесу, податкової системи	Соціально-виробнича	Управлінська
Евристичний рівень: На основі аналізу сучасної економічної ситуації в Україні, використовуючи класифікацію економічних явищ, визначати пріоритети розвитку країни, її фінансової політики, напрямки роботи фінансових органів та інститутів	Соціально-виробнича	Управлінська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Бюджетний Кодекс України – Електронний ресурс. – Режим доступу www.portal.rada.gov.ua
2. Податковий Кодекс України – Електронний ресурс. – Режим доступу www.portal.rada.gov.ua
3. Бодиви, Мертон Роберт К. Финансы: [учеб. пособие]:пер. с англ.. — М. ; СПб. ; К.: Вильямс, 2007. — 584 с.
4. Бурлачков В. К., Игонина Л. Л., Игудин А. Г., Князев В. Г., Кулешова Л. И. Государственные и муниципальные финансы: Учебник / Российская экономическая академия им. Г.В.Плеханова / С.И. Лушин (ред.), В.А. Слепова (ред.). — М.: Экономистъ, 2006. — 761с.
5. Галицкая С.В. Деньги. Кредит. Финансы: Учебник / Е.Ш. Качалова (ред.). — М.:Эксмо, 2011. — 495с.
6. Гончаров В.Н., Непочатов С.И., Пчелинская А.В.а, Задорожный В.П. Финансы: Учеб.пособие для студ. вузов / Восточноукраинский национальный

ун-т ім. Володимира Даля; Донецький гос. ун-т управління. — Донецьк: ООО «Альматео», 2006. — 228с.

7. Грязнова А.Г., Маркина Е.В., Седова М.Л., Курочкин В.В., Орланюк-Малицкая Л.А. Финансы: Учебник для студ. вузов, обуч. по спец. «Финансы и кредит», «Бухгалтерский учет, анализ и аудит», «Мировая экономика», «Налоги и налогообложение» / А.Г. Грязнова (ред.), Е.В. Маркина (ред.). — М.: Финансы и статистика, 2008. — 504с.

8. Деева А. И. Финансы: Учеб.пособие / Московская академия экономики и права. — 3 изд., перераб. и доп. — М.: Экзамен, 2008. — 414с.

9. Захарченков С. П. Финансы. УА. — 2-е изд., перераб. и доп. — Х. : Фактор, 2008. — 256с.

10. Игонина Л.Л. Муниципальные финансы: Учеб. пособие. — М.: Экономистъ, 2010. — 330с.

11. Макогон Ю.В, Бударина Н.А. Международные финансы: учеб. пособие / Донецький національний ун-т. — Донецьк: Альфа-прес, 2007. — 256с.

12. Финансы и кредит: учебник для студ. вузов, обуч. по экон. спец. / Санкт-Петербургский гос. ун-т экономики и финансов / Михаил Владимирович Романовский (ред.), Галина Николаевна Белоглазова (ред.). — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Высшее образование, 2008. — 609 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

ФІНАНСИ

(назва дисципліни)

Мета вивчення: основною метою викладання дисципліни «Фінанси» є надання фундаментальних знань з функціонування державних фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства.

Завданням цієї дисципліни є вивчення суті та характерних ознак фінансів, їх ролі й місця в економічній системі, засад фінансової політики держави і механізму її реалізації, сфер і ланок фінансової системи та їх взаємодії.

Предмет вивчення у дисципліні: фінансові відносини, що виникають на різних рівнях економічної системи між державою, юридичними та фізичними особами.

Змістові модулі: сутність та основи функціонування державних фінансів, особливості функціонування фінансової системи України, система управління фінансами.

ФИНАНСЫ

Цель изучения: основной целью преподавания дисциплины «Финансы» является предоставление фундаментальных знаний по функционированию государственных финансов и их влияния на социально-экономическое развитие общества.

Задачей данной дисциплины является изучение сути и характерных признаков финансов, их роли и места в экономической системе, основ финансовой политики государства и механизма ее реализации, сфер и звеньев финансовой системы и их взаимодействия.

Предмет изучения в дисциплине: финансовые отношения, которые возникают на различных уровнях экономической системы между государством, юридическими и физическими лицами.

Смысловые модули: сущность и основы функционирования государственных финансов, особенности функционирования финансовой системы Украины, система управления финансами.

FINANCE

The studying purpose: a main objective of teaching of discipline "Finance" is granting of fundamental knowledge on functioning of public finances and their influences on social and economic development of a society.

Problem of the given discipline is studying of an essence and characteristic signs of the finance, their roles and a place in economic system, bases of a financial policy of the state and the mechanism of its realization, spheres and links of a financial system and their interaction.

Studying subject in discipline: financial relations which arise at various levels of economic system between the state, legal and physical persons.

Semantic modules: essence and bases of functioning of public finances, features of functioning of a financial system of Ukraine, a control system of the finance.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Галузь, напрям, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS –4,0 Модулів – 1, контрольна робота Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 144, контрольна робота	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво" Напрямок підготовки: 6.030504 – «Економіка підприємства»; 6.030509 – «Облік і аудит» Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Нормативна Рік підготовки: 3-й Семестр: 6-й Лекції – 8 год. Практичні – 8 год. Самостійна робота – 128 год. із них контрольна робота – 15 год. Вид підсумкового контролю – екзамен

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 11% до 89%.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тематичний план дисципліни «Фінанси» складається з шести змістових модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні, практичні заняття, самостійна робота студента.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.
2. Генезис і еволюція фінансів.
3. Фінансове право і фінансова політика
4. Податки. Податкова система.
5. Бюджет. Бюджетна система.
6. Страхування. Страховий ринок.
7. Фінансовий ринок.
8. Фінанси суб'єктів господарювання.
9. Міжнародні фінанси.
10. Фінансовий менеджмент.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Таблиця 2.1 – Розподіл часу за модулями і змістовими модулями (заочне навчання)

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль	4,0/144	8	8		128
ЗМ 1.1. Сутність та основи функціонування державних фінансів	1,0/36	2	2	-	32
ЗМ 1.2. Особливості функціонування фінансової системи України	2,0/72	4	4	-	64
ЗМ 1.3. Система управління фінансами	1,0/36	2	2	-	32

Таблиця 2.2 – Лекційні заняття

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	6.030504 - ЕП 6.030509 - ОіА
ЗМ 1.1. Сутність та основи функціонування державних фінансів	2
Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.	2
Генезис і еволюція фінансів.	
Фінансове право і фінансова політика	-
ЗМ 1.2. Особливості функціонування фінансової системи України	4
Податки. Податкова система.	2
Бюджет. Бюджетна система.	2
Страховання. Страховий ринок.	-
Фінансовий ринок.	-
Фінанси суб'єктів господарювання.	
Міжнародні фінанси.	-
ЗМ 1.3. Система управління фінансами	2
Фінансовий менеджмент.	2
РАЗОМ	8

Таблиця 2.3 – Практичні (семінарські) заняття

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	6.030504 - ЕП 6.030509 - ОіА
ЗМ 1.1. Сутність та основи функціонування державних фінансів	2
Фінансове право і фінансова політика	2
ЗМ 1.2. Особливості функціонування фінансової системи України	4
Страховання. Страховий ринок.	2
Фінанси суб'єктів господарювання.	1
Міжнародні фінанси.	1
ЗМ 1.3. Система управління фінансами	2
Фінансовий менеджмент.	2
РАЗОМ	8

Таблиця 2.4 – Самостійна навчальна робота студента

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
	ЕП, ОіА	
1	2	3
ЗМ 1.1. Сутність та основи функціонування державних фінансів	32	
1. Огляд основної та додаткової літератури	6	Конспект
2. Вивчення категорій	5	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Фінансове право і фінансова політика»	5	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	6	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Вибір теми, складання плану та списку літератури контрольної роботи	5	Завдання для самостійної роботи
6. Підготовка до екзамену	5	Відповіді у зошиті для практичних занять
ЗМ 1.2. Особливості функціонування фінансової системи України	64	
1. Огляд основної та додаткової літератури	8	Конспект
2. Вивчення категорій	5	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Страховання. Страховий ринок», та «Фінанси суб'єктів господарювання», «Міжнародні фінанси»	20	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	20	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Підготовка тексту контрольної роботи	5	Текст

1	2	3
6. Підготовка до екзамену	6	Відповіді у зошиті для практичних занять
ЗМ 1.3. Система управління фінансами	32	
1. Огляд основної та додаткової літератури	6	Конспект
2. Вивчення категорій	5	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Фінансовий менеджмент»	5	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	6	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Підготовка контрольної роботи	5	Текст і презентація реферату
6. Підготовка до екзамену	5	Конспект, підручники
РАЗОМ:	128	

2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту

<i>Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)</i>	<i>Розподіл балів, %</i>
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
Вибіркове опитування на практичних заняттях	
Контрольна робота	
Підсумковий контроль за МОДУЛЕМ 1	
Екзамен	
Усього за модулем 1	100%

2.5. Методи та критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- поточний контроль зі змістових модулів;
- складання заліку.

Оцінку знань студентів з дисципліни «Фінанси» здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної, практичної).

Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Навчальним планом з дисципліни «Фінанси» передбачено складання диференційованого заліку. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.5).

При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності. Поточний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового контролю (контрольна робота за білетами або тестування за вибором студента).

Поточний контроль проводиться у письмовій формі двічі по закінченню кожного зі змістових модулів після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та проведені практичні завдання в межах кожного з шести ЗМ. Контроль здійснюється і оцінюється за двома складовими: лекційна (теоретична) і практична частини (розрахункові завдання). Для цього білети для проведення поточного контролю мають два теоретичні запитання та розрахункове завдання. Може бути також використано тестове завдання – за вибором студентів.

Знання оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою (контрольна робота) або за системою оцінювання за шкалою ECTS (тестові завдання) (табл. 2.5).

Проведення підсумкового контролю. Умовою допуску до заліку є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями.

За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни (або більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Залік здійснюється в письмовій формі за екзаменаційними білетами, які містять два теоретичних питання і розрахункове завдання, або за підсумковим тестовим завданням (за вибором студента), що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з усієї дисципліни «Фінанси».

Екзаменаційні відповіді за білетами оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою, тестові завдання - за 100-бальною системою оцінювання за шкалою ECTS. В обох випадках оцінки згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів перекладаються у відповідну систему оцінювання (табл. 2.5).

Оцінювання знань за 4-бальною системою за національною шкалою:

Оцінку «відмінно» ставлять, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих і основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка «добре». Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка «задовільно». Теоретичні запитання розкрито повністю, проте при викладанні програмного матеріалу допущені незначні помилки. При виконанні практичних завдань без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускає помилки.

Оцінка «незадовільно». Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

Таблиця 2.5 – Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 90 – 100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 80 – 90 включно
	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест	FX*	більше 26 – 50 включно
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F**	від 0 – 25 включно

* з можливістю повторного складання.

** з обов'язковим повторним курсом

2.6. Інформаційно-методичне забезпечення

2.6.1. Основна та додаткова література

1. Бюджетний Кодекс України – Електронний ресурс. – Режим доступу www.portal.rada.gov.ua
2. Податковий Кодекс України – Електронний ресурс. – Режим доступу www.portal.rada.gov.ua
3. Бодиви, Мертон Роберт К. Финансы: [учеб. пособие]: пер. с англ.. – М. ; СПб. ; К.: Вильямс, 2007. – 584 с.
4. Бурлачков В. К., Игонина Л. Л., Игудин А. Г., Князев В. Г., Кулешова Л. И. Государственные и муниципальные финансы: Учебник / Российская экономическая академия им. Г.В.Плеханова / С.И. Лушин (ред.), В.А. Слепова (ред.). – М.: Экономистъ, 2006. – 761с.

5. Бюджетна система України [Текст]: Підручник / О.Д. Василик, К.В. Павлюк – К., 2007.
6. Бюджетна система України [Текст]: Підручник / Ю.В. Пасічник – К., 2006.
7. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України: навч.пос. - К.: НІОС, 2008.
8. Галицкая С.В. Деньги. Кредит. Финансы: Учебник / Е.Ш. Качалова (ред.). – М.:Эксмо, 2011. – 495с.
9. Гикиш Л.В. Финансы. [Текст]: Учебное пособие. – К.: МАУП, 2008, 92 с.
10. Гончаров В.Н., Непочатов С.И., Пчелинская А.В.а, Задорожный В.П. Финансы: Учеб.пособие для студ. вузов / Восточноукраинский национальный ун-т им. Владимира Даля; Донецкий гос. ун-т управления. – Донецк: ООО «Альматео», 2006. – 228с.
11. Грязнова А.Г., Маркина Е.В., Седова М.Л., Курочкин В.В., Орланюк-Малицкая Л.А. Финансы: Учебник для студ. вузов, обуч. по спец. «Финансы и кредит», «Бухгалтерский учет, анализ и аудит», «Мировая экономика», «Налоги и налогообложение» / А.Г. Грязнова (ред.), Е.В. Маркина (ред.). — М.: Финансы и статистика, 2008. – 504с.
12. Деева А. И. Финансы: Учеб.пособие / Московская академия экономики и права. – 3 изд., перераб. и доп. – М.: Экзамен, 2008. – 414с.
13. Захарченков С. П. Финансы. УА. – 2-е изд., перераб. и доп. – Х. : Фактор, 2008. – 256с.
14. Игонина Л.Л. Муниципальные финансы: Учеб. пособие. – М.: Экономистъ, 2010. – 330с.
15. Ковалева А.М. Финансы. [Текст]: Учебное пособие. – М.: Финансы и статистика, 2009.
16. Кравченко В. Місцеві фінанси України: навч.пос. - К.: Знання, 2007.
17. Макогон Ю.В, Бударина Н.А. Международные финансы: учеб. пособие / Донецкий национальный ун-т. — Донецк: Альфа-пресс, 2007. — 256с.
18. Опарін В.М. Фінанси. - К.: КНЕУ, 2005.
19. Основи оподаткування. [Текст]: Підручник / П.К. Бечко, О.А. Захарчук/ Київ, 2009р.
20. Система оподаткування та податкова політика [Текст]: Підручник / В.Б. Захожай, Я.В. Литвиненко – К.:, 2006.
21. Финансы и кредит: учебник для студ. вузов, обуч. по экон. спец. / Санкт-Петербургский гос. ун-т экономики и финансов / Михаил Владимирович Романовский (ред.), Галина Николаевна Белоглазова (ред.). — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Высшее образование, 2008. — 609 с.
22. Финансы. [Текст]: Учебник. Под ред. Романовского М.В., Врублевской А.В., Сабанти В.М. - М.: Юрайт-М, 2004. — 504 с.
23. Фінанси. [Текст]: Підручник / Л.П. Стеців, О.І. Копилюк. – К.: КНЕУ, 2007.
24. Шуляк П.Н. Финансы предприятия [Текст]: 6-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2006 г. - 712 с.

2.6.2. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій.
2. Дидактичний матеріал.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни «**Фінанси**»
(для слухачів другої вищої освіти спеціальності
7.03050401 – «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» і
7.03050901 – «Облік і аудит»)

Укладач: **БАЗЕЦЬКА** Ганна Ігорівна

В авторській редакції
Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2012, поз. 432 Р

Підп. до друку 21.06.2012 р.	Формат 60x84/16
Друк на ризографі	Ум. друк. арк. 0,9
Тираж 15 пр.	Зам. № 8740

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.